

Izhaja razen ponedeljka in dneva po prazniku vsak dan.

Uredništvo in upravnništvo: KRŠKO.

Naslov za dopise: »Napreje«, Krško.
Ček rač. št. 11.959.

NAPREJ

Stane mesečno 20 Din, začasno 10 D.
za inozemstvo 30 Din, začasno 15 D.
(dokler ne začne zopet redno izhajati.)
Oglasi: prostor 1x87 mm 1 Din.
Mali oglasi: vsaka beseda 50 p, najmanj 5D.
Dopise frankirajte in podpisujte,
sicer se ne priobčijo. Rokopisi se
ne vračajo.

Reklamacije za list so pošt. proste.

Glasilo Socialistične stranke Jugoslavije.

Letnik VI., šte. 2.
Četrtekova številka »Napreja«
izhaja kot tednik:

LJUDSKI GLAS

Glasilo Kmetско-delavske zveze

Stane letno 60 Din, — mesečno 5 Din

Vsem organizacijam SSJ in KDZ.

[Naš kongres.]

Po sklepu pokrajinskega odbora SSJ in KDZ dne 24. novembra 1923. sklicujemo

XV. redni (pokrajinski) strankin zbor,

ki se bo vršil 2. in 3. februarja 1924. v dvorani „Delavskega doma“ v Trbovljah.

Začasni spored razpravljanja:

- Otvoritev zbora.
- Verifikacija mandatov.
- Volitev predsedstva.
- Poročilo pokrajinskega odbora:
  - tajniško poročilo,
  - obračun za l. 1923.,
  - proračun za l. 1924.
- Internacionala.
- Poročilo kontrole, odobritev obračuna in proračuna.
- Razprava o predlogu pokrajinskega odbora, naj se konstituirata naša pokrajinska organizacija SSJ in KDZ kot vpisana zadruga z omejenim poročtvom, in o predlogih, ki so s tem v zvezi. [Debate o 4., 5., 6. in 7. točki se križajo.]
- Za hitrejšo in doslednejšo izobraževanje proletariata [edina zaščita delavstva!] s posebnim ozirom na a) osemurni delavnik, b) agrarno reformo, c) občinsko politiko.
- Volitev pokrajinskega vodstva in kontrole.
- Poročilo o nagradnih tekmah:
  - kateri je najnevarnejši sovražnik delavstva?
  - zbiranje novih naročnikov.

Določitev in izplačevanje nagrad k obema tekmama.

11. Razno.

Eventualni predlogi posameznih organizacij morajo biti poslani pokrajinskemu tajništvu [na naslov: »Napreje« v Krškem] najpozneje do 19. januarja 1924. Pravica udeležbe [§ 26. organizacijskega pravilnika]: Vsaka organizacija, ki je pravilno obračunala za zadnje tri mesece pred dnevom sklicanja ima pravico do enega delegata, večje organizacije pa za vsakih 50 članov po enega, pri čemer se ostanki pod 30 ne upoštevajo, 30 ali več članov pa šteje za 50. Število delegatov se računa na temelju povprečnega števila članov zadnjih treh mesecev.

Za vsakega delegata naj bo izvoljen tudi po eden namestnik.

Razen § 26., ki ga objavljamo, opozarjamo na vse določbe organizacijskega pravilnika, posebno pa na §§ 24. do 32.

Potne stroške delegatov morajo plačati organizacije same. Pravico in dolžnost udeležbe imajo tudi vsi člani načelstva, pokrajinskega odbora in kontrole. Vsi ti imajo tudi glasovalno pravico razen v zadevah njihovega lastnega delovanja. Odbori posameznih organizacij naj naznanijo imena izvoljenih delegatov ter njihovih namestnikov najpozneje do 20. jan. 1924. pokrajinskemu tajništvu v Krškem, da dobe pravočasno delegatske izkaznice. Gostje, ki se prijavijo pokrajinskemu tajništvu do 20. jan., bodo imeli zagotovljen sedež. Drugi dobe izkaznice za goste na licu mesta, dokler bo zadoščal prostor. V Krškem, dne 29. dec. 1923.

Načelstvo SSJ in KDZ.

Berlinski kovinarji so vodili v zadnjih tednih veliko stavko, ki so jo zdaj z dobrim uspehom končali. Šlo je za znižanje plač, ki so ga hoteli delodajalci imeti prekomernega. Morali pa so zelo popustiti.

Zakon o zaščiti države so sprejeli tudi bolgarski vladini in bodo kaznovali vse tiste, ki bi se drznili ustanovljati organizacije z namenom, da poskušajo spremeniti sedanji državni red, revnejše do 15 let prisilnega dela, bogatejše pa do 1 milijona levov. Vsekakor je treba priznati, da je tudi Bolgarija na Balkanu.

Sodelovanje političnih in gospodarskih organizacij.

[Priprave h kongresu.]

Delavno ljudstvo bo zmagovalo, o tem ni dvoma. Tudi o tem ne more biti dvoma, da bo zmagovalo kmalu — svetovna politika to jasno kaže. Posebno po delavski zmagi na Angleškem se povsod kažejo znaki, ki jih ni mogoče prezreti. Ko začneta angleški in ruski delavec sodelovati, ne bo mogla nobena vlada več pomagati kapitalistični korupciji. Ta prevrat bo drugačen, nego je bil po vojni — ne bodo se izpreminjale samo meje in osebe, ampak se bo izpremenilo razmerje dela in jela. To izpremembo bo povzročilo socialistično načelo, ki je že dolgo bistveni del socialističnih programov, ki pa ni moglo biti še nikdar uveljavljeno, ker še nikdar nikjer niso prišli socialisti do tako odločilne moči, da bi bili mogli začeti izvajati svoj program, ampak so vselej, kadar so vstopili kje v vlado, vstopili vanjo v zvezi z drugimi strankami po kompromisu, po dogovoru: nekaj tvojega, nekaj mojega. Seveda so si kapitalisti znali povsod urediti tak kompromis tako, da se njim ni skrivil las, pač pa da je delavstvo drago plačalo svojo lahkomišelnost. Tudi dobrote, ki jih je tak kompromis prinesel, so se v kratkem skisale in postale grenke; to pa vse zato, ker je ostal neizpolnjen bistveni del našega programa, tisti del, ki bo šele izpremenil kapitalistični družabni red v socialističnega:

delavna in prometna sredstva morajo postati last vse družbe, ne pa biti last posameznikov, produkcija pa se mora vršiti po merilu potrebe, ne pa po želji tistih posameznikov, ki jim je merodajen samo profit, in se zato prav nič ne ozirajo na potrebo.

Kadar bo to našo programatično zahtevo začelo v velikem izvrševati angleško delavstvo, bo potem svoje države in njenih kolonij imelo neverjeten vpliv na ves svet. Političen vpliv v starem pomenu besede je imelo že takoj s svojo volilno zmago: vse države začenjajo priznavati rusko sovjetsko republiko in se odrekajo s tem jerojske pravice nad ruskim narodom. Političen vpliv v novem, narodnogospodarskem pomenu besede, ta se bo pa pokazal šele z novo produkcijo in izmenjavo produktov. Pri tej produkciji bodo postali svobodni vsi, ki hočejo delati; nezaposleni bodo samo lenuhi.

Za Anglijo in Rusijo je ta prevrat že pred durmi in je deloma že tudi nastopil. Za drugi svet se tudi bliža, toda nikjer ne bo nastopil brez sodelovanja delavstva, kajti enako, kakor načelo o produkciji, velja za ves svet tudi drugo socialistično načelo: rešitev proletariata ni mogoča brez sodelovanja proletariata! Tudi to ne bo pomagalo, da sodelujeta angleški in ruski proletariati in da bosta hotela rešiti tudi ostali proletariati. Tistega, ki noče, ne more rešiti nobeden: kakor ga niso mogli rešiti idealni posamezniki (n. pr. Jezus), tako ga ne bodo mogli rešiti niti organizirani narodi. Gorje, če bi hoteli angleški delavci s silo prisiliti nas in druge bolj ali manj počasne narode, da sprejmemo angleška načela in se začnemo po njih ravnati! Škodovalo bi prav tako, kakor je škodovalo prisilno razširjenje krščanstva [z ognjem in mečem] ali pa kakor je škodovalo, ko so boljševiki hoteli prisiliti proletariati vsega sveta, da sprejme njih načela. Ne z mečem, ne z zlatom, ne z obljubami, z ničimer ne smemo nikogar siliti, da postane „dober“ — sam mora gledati!

Ta nauk si dobro zapomnimo zdaj, ko se bliža za proletariati nova doba. Ne verujmo klerikalcem in drugim demagogom, ki so začeli po angleški zmagi na vse pretege hvaliti angleški socializem, kakor so po vojni ruskega. Vse to je bilo in je samo pesek v oči, da bi naš proletariati zaspal in pozabil na svoje dolžnosti. Če bo na vsem svetu proletariati svobodni, pri nas vendarle ne bo, če ne bomo hoteli.

Zato moramo tudi mi ne samo vzdrževati socialistična načela v politični stranki, ampak moramo vsaj v malem začeti sodelovati na bistvenih načelih socializma — najbistvenejša je pa socialistična pro-

dukcija za potrebo. Ta je pa mogoča samo na gospodarskem polju. Iz tega bo vsak lahko razumel, zakaj so se kot prvi nasprotniki čiste ideje socializma pojavili baš v — socialističnih gospodarskih organizacijah, predvsem v Konsumnem društvu za Slov. In ko se je naša stranka, potem ko se je idejno okreplila in utrdila svoj pravilnik, začela kot stranka baviti tudi z gospodarskimi vprašanji in začela tudi misliti na svoje lastno gospodarsko delo in se v ta namen sklenila organizirati tudi zadržno — takoj se je iz istih konsumarskih vrst začel napad. Tako daleč gre sovražstvo do nas, da so se vsi naši nasprotniki, čeprav se med seboj tudi sovražijo, vendarle združili in da hodi zdaj Korunov Golouh skupaj s Tonetom Kristanom razbijat naše organizacije in ustanovljati nova zadržna podjetja [hranilnice, zadržne založbe itd.] obenem pa ustanovljajo potom Strokovne komisije, ki jo imajo še vedno v rokah, nove kapitalistične zavarovalnice, pri katerih ne bo zavarovan tisti, ki dela, ampak tisti, ki plača! Predlog in načrt za tako zavarovanje si upajo ti gospodje objaviti v koledarju Strokovne komisije, ki ga za vabo imenujejo „Delavski koledar“ [str. 31—37]...

Ta koledar sam na sebi, tudi če ne gledamo na strupeno vsebino, je dokaz, da so ga izdali kapitalisti, ki so šli za profitom, ne za potrebo. Gotovo so ga več izdali nego mi, saj ima Strokovna komisija okoli 10.000 članov, mi pa le 800. Pa poglejte razliko! Za isto ceno [12 Din] je izdala naša stranka krasen, soliden in trepen, v polno platno vezan koledar, oni pa — mašne bukvice v papir vezane, ki bo v 2 mesecih iz njih kunjja. Ker smo vedeli, da jim gre samo za profit, smo že vnaprej, predno smo koledar videli, povedali, da bo vsakega delavca sram, če bo nosil v žepu Korunov koledar. Nosil ga bo pa marsikdo, ker ga bo zapeljal naslov in ker ga bodo prodajali zaupniki Strokovne komisije, ki je plačana in ustanovljena od delavstva... Ej, veliko bolj bo moralo paziti delavstvo na svoje institucije in voditelje! Mnogo se bo moralo izpremeniti na prihodnjih kongresih Konsuma in Strokovne komisije! Zavedne sodrube bo treba pošiljati na kongrese. Ne pa kar polovico samih kimavcev, ali pa kaknega preveč korajžnega komunista, ki strelja previsoko, da nič ne zadene, kakor je bilo na zadnjem kongresu Kons. dr. Namesto da bi bil grajal načelstvo zaradi velikih nerednosti, n. pr. četrt milijona iz črnega fonda za volitve, je grajal le drobne umazanosti. S temi je le občni zbor razburil, pa še to se je poleglo na obljubo, da bo načelstvo tožilo — o tožbi pa tudi nismo nič slišali... Pač pa je bil kaznovan nastavljenec Konsuma, ki mu je o umazanostih povedal, če dobro razumemo članek iz „Trgovskega lista“, ki ga danes ponatiskujemo in ki se nanaša najbrž na naš Konsum.

Jasno je, da ne bomo zmagovali, dokler bomo imeli take razmere. Brez odločne volje delegatov sedanje vodstvo Konsuma ne bo izpremenilo produkcije za profit v produkcijo za potrebo, to tem manj, ker izjavlja, da to sploh ni mogoče. Naše delavstvo pa tudi samo marsikje še obupuje nad svojo zrelostjo, zato za nas ni druge poti: na vsak način moramo z dejanjem pokazati, da se da in da se tudi izplača.

Že zato mora naša stranka — tudi če bi ne bilo nič drugih vzrokov — začeti z lastnim gospodarstvom. Pri tem lastnem gospodarstvu ne bo smela prav nič gledati na dobiček, ampak samo na potrebo. Zato tudi ne bo smela zbirati zlatih rezerv, ampak samo organizacijske: zato pa mora organizacijskih rezerv imeti mnogo, drugače jo kapitalistično profitarstvo uniči. Ta nevarnost ne preti samo v reakcionarni dobi, kakršno imamo za sabo, ampak tudi v dobi gospodarskega prevrata, kakršna se nam bliža iz Anglije in Rusije. Naša vlada je zmogla priznati Rusijo in začeti z njo trgovati, doma pa ho še nadalje uničevala vsako svobodno kretanje, če ne bomo imeli idejno, gospodarsko in številčno močnih organizacij.

Proti predlogu, da se da vpisati stranka v združni register, se ni iz naših vrst dozdal še nihče

oglasil. To je znamenje, da je ideja že trdna. Pač pa so se posamezniki izjavili za to, da bi namesto stranke same začeli kot strankino zadrugo rabiti „Slogo“, ki je na zadnjem občnem zboru prešla popolnoma v naše roke in so zdaj vsi njeni zadružniki brez izjeme strankini člani in se tudi na novo sprejemajo samo člani stranke.

V stvari bi ne bilo nič napačnega. Dozdaj je bila povsod navada, da je šlo zadržno gibanje paralelno s političnim. Toda — nekaj pomislekov je, in te si moramo dobro ogledati, predno bo naš kongres o tem odločil definitivno.

„Sloga“ dozdaj ni imela organizacijske rezerve. Zato je njeno načelstvo lahko napravilo delnice „Ljudske tiskarne“. Ali bomo zmožni prepričati naše delavstvo, da bo kompaktno vstopilo v „Slogo“? Najmanj 500 članov s polno vplačanimi deleži mora imati, ker le taki imajo vse članske pravice in si lahko tudi izsilijo občni zbor, če ga načelstvo ne mara. Pri 500 članih že lahko računamo na to, da jih nasprotnik ne bo mogel polovico podkupiti. Šele če bo imela „Sloga“ to organizacijsko rezervo, šele potem ji bomo mogli zaupati strankine finance:

2.) Stranka bo morala svoje računovodstvo voditi enako, kakor doslej. Ali ni škoda, če se vodi dvakrat, v stranki in v „Slogi“? Čemu dvoje legitimacij, dvoje zborov, dvoje načelstev itd.?

3.) Politika je gospodarstvo in gospodarstvo je politika. Čemu naj jih vodimo posebej? To je imelo svoj pomen tam, kjer so goljufali, kjer so kaj skrivali, kjer so na enem občnem zboru drugače lagali nego na drugem. Mi pa hočemo delati javno i v politiki i v gospodarstvu; saj velja za oboje naše načelo, da bo pošten vsak, kdor ne bo mogel goljufati. Koliko zmot lahko nastane pri dvojnem gospodarstvu! Koš za zmote pa ni daleč od koša za goljufije. Kolikokrat se je že kdo samo zmotil, pa je potem iz sramežljivosti zmoto zatajil in je postala iz nje goljufija. Mislimo, da je že iz tega razloga treba stranko in zadrugo združiti v eno.

Seveda se nasprotniki smejejo, toda smejejo se iz strahu! Če bomo delali po nasvetih nasprotnikov, nas bodo imeli še nadalje v žepu, kakor so nas imeli še pred kratkim. Kaj nas briga, če tega še nikjer ni bilo? Morebiti drugod niso imeli takih demagogov, pri nas pa smo jih imeli! Naša odločnost je torej potrebna že zato, da ne postanejo še naši zaupniki demagogi in kameleoni! Bernot je že zdaj ves rdeč pod kožo, prav nič modra se nam ne zdi njegova kri. Kdor pa nima modre krvi, je — k slabemu nagnjen.

Razno.

Stenski koledar smo priložili k novoletni številki za vsakega naročnika. Naročnikom „Napreja“ zastoj, ker so bili prikrajšani zaradi praznikov za dve številki, naročnike „Ljudskega glasu“ pa prosimo, naj nam pošljejo pri naročnini 1 Din več.

Koren je iznašel argument. V Celju pripoveduje vsem, ki marajo svoj čas z gofjanjem tratiti, da Mežica ne obračunava več Bernotu. To bi pa bilo strahopetno žalostno, če bi se Mežica (celih 71 krepkih mož) samo enega suhega Bernota ustrašila, kakor se ga je svoj čas močno vstrašeni Koren. Pa se 71 mežiških korenjakov Bernota ne boji in ne beži pred njim meni nič tebi nič iz stranke. Izvolite se kar iz naših obračunov prepričati, gospod Koren!

„Jutrovci“ pa oni od „Narodnega dnevnika“, ki je glasilo protiliberalnega „naprednega bloka“, si očitajo drugi drugim, da jih vzdržujejo banke, to je veliki akcionarji. Pri teh očitanjih si pomagajo z dokumentarnimi dokazi. Ta borba je zelo zanimiva, ker podaja buržoazija sama dokaz, da ji vzdržujejo liste in imajo torej nanje odločilni vpliv bančne skupine. O drugih vzrokih te borbe priporočamo našim bralcem, naj se poučijo iz 2. številke letošnjega „Napreja“, kjer smo obširneje o tem pisali.

Dr. Ravnihar, tisti ki je prej vodil starinske demokrate okrog „Slovenskega naroda“, dokler ni prešel ta v last Žerjavovcev, je imel veliko upanje, da postane minister in je začel zato v zvezi s samostojneži, narodnimi sociji in slovenskimi radikali ustanavljati novo stranko proti mladim demokratom in sicer pod imenom „naprednega bloka“. Izgleda pa, da g. Ravnihar minister še ne bo tako kmalu postal, ker bi moral prej biti poslanec, a da ne postane poslanec, mu branijo „Jutrovci“, ki so odklonili izvršitev svoječasne volilne pogodbe med dr. Ravniharjem in Reiserjem. Takrat sta se ta dva možakarja namreč domenila, da se bosta na poslanskem stolcu izmenjala, to se pravi: eno leto bo dr. Reiser poslanec, če bo izvoljen, drugo leto pa ga nadomesti dr. Ravnihar. Mladinovci utemljujejo kršitev te pogodbe s prav kilavimi izgovori. Glavni razlog pa jim je — denar. Čisto neženirano je namreč njih zaupniški zbor v Ljubljani formuliral točko v tozadavni resoluciji, iz katere je razvidno, da bi mladinci Ravniharju mandat le izročili, če bi jim bil pripravljeno — plačati. Drugi razlogi v resoluciji pa so bili menda samo zato sprejeti, da bi dr. Ravnihar plačal — čim več. To mešetarjenje med par doktorji za volilne glasove in stolce je prav značilno za našo buržujsko politiko. Buržoazija se pri tem ne sramuje, imenovali jo ob vsaki priliki na novo — moralno in načelno.

Amnestija. Ob priliki kraljičinega rojstnega dne so sklenili beograjski ministri, da se vsem onim, ki so obsojeni na zaporno kazen, ta kazen odpusti za eno tretjino.

Italijani so v zasedenem ozemlju pri tem, da odpravijo tudi slovenske srednje šole, čeprav jih itak skoro nič ni. Letos so v vse prve razrede uvedli laški pouk, prihodnja leta pridejo drugi razredi na vrsto. Pred nedavnim smo prorokovali, da bodo naši rodoljubni krogi tiho kakor grobovi, če bo laški nacionalizem nastopil še z novimi svinjarijami proti našemu ljudstvu. In res je tako! Buržujski listi registrirajo vest o rušenju jugoslovanske srednje šole v Italiji tako mirno, kakor da gre za krompir. Vlada se ne zgane. Orjuna pa ima menda preveč opravka z načrti, kako bi preprečila letošnji nemški „Jagaball“ v Celju. Če se bo pri tem tudi razpočila po laškem vzgledu kaka bomba, kakor se je v Goetzovi dvorani v Mariboru, s čimer so neznan „junaki“ preprečili tamošnjim Nemcem novoletno krokanje, tega še ne vemo.

Italijanski parlament bo razpuščen 27. t. m. Volitve se prično 6. aprila.

Srečna država. Poročajo, da se je v bogoslovne fakultete letos na vsem Češkem vpisalo samo 11 dijakov, na Moravskem 26. Češkoslovaški državi „grozi“ pomanjkanje duhovnikov. Nočemo še trditi, da je že to vsa dobrota, če kakšni deželi popovskega stanu zmanjka, a prav gotovo je, da se nahaja takšna dežela na najlepšem potu napredka, če ji odpade eden glavnih faktorjev, ki vzdržujejo v moderni dobi sistem nazadnjaštva, hinavščine in koristolovstva. — Poročajo tudi, da bo češkoslovaški agrarni urad v letošnjem letu svojo akcijo za izvedbo agrarne reforme tako nadaljeval, da razdeli za 180.000 ha zemlje, zlasti v obmejnih krajih. Pri nas pa se mora revno ljudstvo še za to tepsti, kar ima, da mu ne odvzamejo!

Češki demokratični voditelj dr. Karel Kramář je napisal članek, v katerem obsoja vsako pogajanje s sovjetsko Rusijo. Priznanje sovjetske Rusije bo pomenilo pogibelj vsega slovanstva, ker komunistična Rusija pač ne predstavlja nacionalne Rusije. Tudi če Francija prizna Rusijo, bi bilo katastrofalno, ker bi ruski nacionalisti(?) pozneje brezobzirno gledali, kako se Nemčija oborožuje in preti Franciji. Sicer pa dr. Kramář zagovarja zvezo Francije z Malo antanto, češ, da se s tem stvori slovanski(?) blok, ki bo vodil pravo slovansko politiko. Kakšne kozle strelja lahko „dober“ politik, če ima od njih dobiček!

Češkoslovaški premogarski baroni se zopet pripravljajo, da radi znižanja premogovnih cen odpovedo delavstvu kolektivno pogodbo, ki bi morala veljati do 1. maja t. l. Ta nakana ne pomeni nič drugega, kakor da hočejo lastniki še za zime prisiliti rudarje v novo stavko. Listi zahtevajo od vlade, naj intervenira proti tej kapitalistični nesramnosti, ker ogroža direktno tudi življenje republike same. Kaj bo vlada storila, ni znano, čeprav so tudi socialistični ministri v njej. Baš tem socialističnim ministrom ne zaupamo, ker vemo, kako klavrno vlogo so igrali ob priliki zadnje velike premogarske stavke pred kratkim.

Konferenca socialističnih vzgojnih organizacij se je otvorila 6. t. m. v Hannoveru na Nemškem. Zastopana je pred vsem Nemčija, Avstrija, Rusija in Holandska. Te države imajo pač take vzgojne organizacije, ki nekaj delajo in so zato v položaju, da morejo iti preko visokih potnih stroškov in podobnega. Konferenco je sklicala amsterdamska internacionala v zvezi z londonsko. Nje namen ni, da ustvari morda kako novo socialistično vzgojno internacionalo, ker ta že eksistira (učiteljska internacionala v Belgiji, ki bo imela spomladi kongres v Kopenhagnu.) Tej internacionali hoče dati pobudo za temeljitejšo delo in ji dovesti vse socialistične organizacije, ki se bavijo z ljudsko vzgojo. Pozneje se bo vršil kongres, na katerem se bo izvršilo to zedinjenje. Kako važna je hannoverska konferenca nam postane takoj jasno, če se spomnimo, kakšen pomen imajo n. pr. avstrijske vzgojne organizacije, kakor „Kinderfreunde“ in druge.

Bledokrvne duše v saški socialni demokraciji so sklenile, da se gredo z buržoazijo „veliko koalicio“. Toda deželni strankin zbor je drugačnega mnenja, pa je zahteval, naj socialistični ministri iz mišmašarske vlade takoj izstopijo. Tedaj pa so vstali desničarji — seveda voditelji — ki so v veliki manjšini, pa pravijo, da zanje deželni strankin zbor ni merodajen, temveč, da gredo samo za odločitvam v esdrzavne stranke in ta je veliko koalicio odobrila. Kako je mogoče kaj takega trditi, nam ni prav jasno, ker vemo, da so morali socialistični ministri iz berlinske vlade tudi izstopiti, ker so imeli s Stresemannom in podobnimi karakterji prav slabe izkušnje. Toda saški ministerialisti hočejo imeti razloge za svojo nedisciplino in za kršenje demokratičnega načela o odločilni moči večin; ker pa stvarnih razlogov ni, si pomagajo s takimi, ki se dajo za lase privleči. Menda je saška socialistična stranka zdaj že razcepljena in to po trdoglavosti nekih njenih svetilnih sodrugov, ki se jim sliče cede po ministrskih foteljih, na katerih bi se obenem z njimi grela tudi buržoazija. Mi pravimo, da je tak razdor dober, čeprav na prvi pogled drugače izgleda. Baš pri takih razdorih se pokaže, kako neumno taktiko zagovarjajo Koruni, Fabjančiči, Lemeži, Žerjavi in Ravniharji, ko hočejo ljudi

le skup imeti. V življenju se vselej izkaže, da propagirajo tako „zedinjenje“ največjih kontrastov le topoglavi elementi ali pa koristolovci, ki upajo, da bodo smeli s pomočjo velikih mas izvršiti vsako lumparijo sebi v prid in da jim bo potem radi ljubega zedinjenja vse spregledano. Nazadnje se izkaže, da ljudstvo le ni tako neumno, da bi se dalo zaradi hinavske pridigovanega zedinjenja izrabiti vsakemu lumpu. Tako je sedaj na Saškem, isto krizo pa doživlja vsa nemška stranka. Kakšno veselje je bilo takrat, ko so se nemške frakcije zopet zedinile v eno stranko! Sedaj pa gredo zopet narazen! Da, da, socializem se ne da nikjer delati, kjer ni zanj potrebnih duševnih pogojev! Najprvo je treba — voditelje vzgojiti, potem še mase, da ne bo razločka v principielni in praktični taktiki voditeljev in mas, da sploh ne bo voditeljev. Potem šele socialistična stranka nekaj zaleže. Po vsaki drugačni poti lahko tisoč socialističnih strank socializem dela, dodelale ga pa ne bodo, ker vsaka drugačna pot je — rakova. Socializem je pa večern napredek.

Volitve v francoski senat ki so se naknadno vršile 7. tm. so prinesle buržujem zmago s 794 glasovi od 810 oddanih glasov. Izmed 116 senatorjev so dobili konservativci in liberalci 19, republikanci 15, levi republikanci 24, neodvisni radikali 8, radikali in radikalni socialisti 47, socialistični republikanci 3. Pri prvih volitvah je bilo izvoljenih 82 senatorjev. Ožje volitve so še potrebne za 4 socialiste, v njih se nahaja tudi en komunist. Republikanski socialisti so napredovali, konservativci nazadovali.

Grčija. Za predsednika narodne skupščine je bil izvoljen od 385 glasov s 345 Venizelos. Ker pa se je pojavilo v skupščini nesoglasje, je moral zapustiti zbornico. Izjavil je, da smatra za neumestno, da bi se po plebiscitu še odločalo o bodočem režimu. Baje bo prevzel Venizelos ministrsko predsedstvo in zunanje ministrstvo. Ni še gotovo, če bo prvo funkcijo sprejel, ker se je izrazil, da bo „narod odločal o državni obliki“. Morda bodo narodovi zastopniki zahtevali republiko, zaenkrat je „kralj na dopustu“. Grčija tvori južni konec Balkana in se v svoji „narodni“ politiki prav nič ne razlikuje od severnega konca.

Venizelos je zbolel. Poročajo, da so zdravniki opazili na njem vse znake zastrupljenja. To je cela senzacija, ki dviga mnogo prahu. Grške oblasti so sedaj na delu, da najdejo elemente, ki se hočejo iznebiti na preprost način človeka, v katerega je večina ljudstva tako zaverovana, da mu popolnoma prepušča odločitve, če naj bo Grška republika ali monarhija. Pri tej zavervanosti ni čuda, da upajo prijatelji monarhistične oblike doseči svoje težnje, če se samo njega iznebijo. Venizelos se kaže bolj pametnega, nego so njegovi pristaši, ker izjavlja, da noče on nič odločati, kdo naj vodi državo, starokopitni monarh ali predsednik pod kontrolo javnosti. Venizelos forsira ljudsko glasovanje, ki naj čisto neovplivano reši to vprašanje. Če ni to navadno diplomatska demagogija, ki si hoče za navidezno ponižnostjo pridobiti še več pristašev za poznejša dejanja, potem je Venizelosovo vedenje v resnici nekaj izrednega v zgodovini reprezentativnih diplomatov.

O silnih potresnih sunkih, ki so zahtevali veliko človeških žrtev in gmotne škode, poročajo iz ruskega Turkeстана. Ob vzhodni laški obali, zlasti okrog Jakina, pa zemlja tudi ne da miru. Mnogo poslopij se je v teh krajih zrušilo, prebivalstvo pa se je iz strahu preselilo na prosto.

Izjava. Celjski gospod Franjo Koren širi zdaj vest, da se je le nerodno izrazil, ko mi je očitil, da sem bil urednik „Mira“ in da mi tega ni mislil očitati, pač pa da vzdržuje trditev, da sem v uredništvu „Mira“ sodeloval. Tudi to je laž in grdo natolcevanje. Nikdar nisem niti pismeno sodeloval, niti nisem videl uredništva „Mira“ odnotraj. Ker govori tudi o organizacijah nekaj — ne vem kaj — izjavljam, da nisem bil nikdar nikjer organiziran drugod nego pri socialistih, ne politično, ne strokovno. Kdor kaj drugega ve, naj to javno pove ali pa naj piše Korenu, da mu bo lažje pred okroglnim sodiščem v Celju 25. tm. ob 9. Na svidenje! — Zvonimir Bernot.

Bolečine? V obrazu? V udih? Poskusite pravi Fellerjev Elzafluid! Vi se bodete čudili! Dobrodejen pri drgnjenju celega telesa in kot kosmetikum za kožo, zobe in negovanje ust! Veliko močnejši in boljši kakor francosko žganje ter že čez 25 let priljubljen! S pakovanjem in poštnino 3 dvojnate ali 1 specialna steklenica 24 dinarjev; 36 dvojnate ali 12 specialnih steklenic 214 dinarjev z 10% doplačilom razpošilja: lekarnar EUGEN V. EELLFR, STUBICA DONJA, Elzatr št. 252. Hrvatsko.

„Trgovske tajnosti“.

Kdor je za javnost, bo takoj vedel, za kaj gre. Kdor pa še ni toliko zrel, kdor še vedno veruje v „Socialista“ in „Volksstimme“, ta naj si prečija sledeči članek iz „Trgovskega lista“, ki ga ponatiskujemo, ker se nam zdi, da se tiče našega dragega „Kons. dr. za Slov.“ pravzaprav samo njegovega načelstva. Pa tudi, če bi se tikalo to kake druge zadruge, poučno je! Zdaj ve lahko vsak, zakaj to slavno načelstvo ni tožilo zaradi očitka o 1/4 milijonu! Sodišče je neodvisno in pove, po katerem

V boj za občini Jesenice in Koroško Belo.

Sodrug industrijski in kmečki delavci!

Odločilni trenutek boja za občini Jesenice in Koroško Belo prihaja... Pod praporom Socialistične stranke Jugoslavije, krajevne organizacije Jesenice, so se zbrali javorniški in jeseniški proletarci in se odločili za boj osvojitve politične moči delavnega ljudstva v občini.

Krajevna organizacija SSJ Jesenice je s pomočjo najtreznejših in resnih sodrugov rešila prvi del tega boja s tem, da je vložila kandidatske liste 19. decembra za obe občini, in sicer kandidira za Koroško Belo 25 odbornikov in 25 namestnikov, za Jeseniško občino pa 33 odbornikov in 33 namestnikov.

Čeprav smo — priznamo — še šibki v politični zrelosti in čeprav delo še ni zadovoljivo razdeljeno na tem polju, vendar se je za ta boj v naših vrstah pojavila taka odločnost in resnost, da mirno pričakujemo ves naval demagogije in laži meščanskih in lažiproletarskih kalibrov.

Dne 27. januarja se imajo vršiti volitve, toliko nam je do danes uradno znano, vendar se razširjajo iz meščanskih vrst vesti, da bodo volitve za občino Jesenice najbrže še enkrat preložene za nedoločen čas, dočim je za občino Koroško Belo do danes definitivno volilni dan 27. januar.

Da imajo namen preložiti volitve za občino Jesenice, bo najbrž vzrok v tem, da klerikalcem, demokratom in radikalom trda prede; pa če gospoda še tako skuša rešiti svoj pohlep, vse prizadevanje ne bo pomagalo, dan odločitve pride vsekakor.

Mi smo pripravljeni in ne oziraje se na to, kako se bo zavlačevalo, pojdemo na delo; čimdalj pa se bo zavlačevalo, tem globlje bo prodiralo spoznanje med vrstami izkoriščanih.

Glavno za nas je: zavedamo se važnosti tega boja in se zavedamo, kako težka naloga čaka občinski odbor.

Za kaj se borimo in kaj hočemo v občini, je za nas jasno. Socialisti smo, stranka vseh bednih in izkoriščanih, in vsem tem bomo razložili, kakšne interese imajo v občini, ter da, če jih hočejo kdaj v resnici doseči in če hočejo kdaj uživati resnično blagostanje občinskega gospodarstva, naj se zberejo pod našim praporom, naj si osvojijo moč in prisotnost duha ter spoznajo globino teorije socializma, katero je treba ob vsej reakciji privedi v dejanja najprej v občini in potem v državi in s tem edino — in edino s tem — bo blagostanje omogočeno tudi delavnemu ljudstvu.

Obe občini sta z ozirom na agrarno pasivno, pač pa industrijsko obmejno pokrajino za delavno ljudstvo iz nešteti razlogov silne važnosti. Predvsem važna pa je za obe občini odmera občinskega davka, stanovanjsko in šolsko vprašanje in končni efekt zmagovalne klerikalno radikalne politike: kuluk, katerega gospod Korošec in tutikvanti gotovo ne bodo občutili, ker bodo lahko poslali Cankarjevega hlapca Jerneja, da bo zanje garal.

Vse to in še nešteto perečih vprašanj se suče krog občinskega gospodarstva ali z drugo besedo občinske politike.

Akoprav je ob prvih vesteh o volilnem boju za te dve občini med delavstvom vladala precejšnja zaspanost, vendar sedaj, ko prihaja odločilni trenutek, naj stopi na plan vsak, kdor misli resno. Marsikaj smo zamudili, na primer smo volilni imenik le delno pregledali, dočim se nam je cela vrsta upravičenih volilcev izreklamirala od gospoda Pibrovca, nekdanjega avstrijskega cenzorja v Celov-

cu, danes prvovrstnega narodnjakarija, in od g. kaplana Pivka, ki ga hudobni duhovi dostikrat zibajo sem in tja po poti proti domu.

Pa kar se je storiti moglo, se je storilo, pomanjkljivosti pa je vzrok teža dela na posameznih ramah, iz česar mora sleherni razvideti [osobito par sodrugov iz krajevne organizacije], da je delitev dela predpogoj. Marsikateri sodrug iz krajevne organizacije bi lahko storil vsaj to, da bi o marsikem, kar se dogaja v naši okolici, obveščal javnost poton strankinega tiska.

Pustimo beznice in debate z vinjenimi duhovi! Kdor hoče delavstvu koristiti, naj se zapre v kamrico, in z zbranim duhom naj na papirju pove svoje mnenje, za druga dejanja je pa enako kakor za to, trezna glava predpogoj.

Na strokovnem, političnem, gospodarskem in kulturnem polju je med nami pravi bojni kaos, posamezne rame bodo prešibke vse to obvladati! Proč s pomisleki, zavijajmo rokave vsi, pa se nam bodo takoj obrazi razjasnili z zadovoljstvom.

V nedeljo 6. tm. smo imeli dobro obiskan sestanek kandidatov za obe občini v gostilni pri Jeleni na Savi. Sodrugom s Koroške Bele odnosno Javornikam priporočamo drugič malo več resnosti za obisk takih sestankov, ker bi bilo lahko več navzočih.

Ob tej priliki se je zbralo 225-75 Din za agitacijski sklad, za kar vsa čast navzočim sodrugom.

Ob priliki spregovorimo še marsikaj, za danes zadostuje. Javnost pa, ki si pogrešala poročil z Jesenic, ti se pa le pomiri in pomni: „proletariat se mora sam dokopati do spoznanja“ tak je socialistični nauk. Vse gre tako naravnim potom, prisiliti se ne da nič. Tisti, ki so med našim delavstvom lagali, da bodo preskrbeli ljudstvu take reflektorje, da bodo z njimi razsvetljevali solnce, danes še šibic nimajo, da bi si posvetili iz jarka ob cesti, ob tem mislimo na razne nezavisne apostole, ki so se jim pri prižiganju cigaret ob zvezdah polomile lestvice, ker se je pod težo fanatizma odlomil prvi cvek na vihuncu, vzdržal ni tudi nobeden izmed nižjih cvetkov in sedaj drdra to doli vedno hitreje, prav nevarno, kdo ve kam.

Proletariatu je najbolj nevarna nenaravna mestna frakarija s takozvano „špijletorijo“. Le boga zahvalimo, da imamo tajništvo tam doli na kmetih, pa čeprav med vinskimi goricami; v Ljubljani teh ni, pa je vedno vse pijano, pa se tudi pri nas brez vinskih goric neusmiljeno pije.

Kapitalistični sistem in njegov bič pa od dne do dne ustvarja prav naravno vedno čvrstejšo socialistično družbo. Sodrugi pozdrav iz preproste narave in trezne glave. Jeseničan.

Imena kandidatov za obč. odbor na Jesenicah in Koroški Beli priobčimo v nedeljo. Op. ur.

Izdajatelj in odgovorni urednik:
Zvonimir Bernot
(v imenu pokr. odbora SSJ in KDZ.)
Tiskarna bratov Rumpret v Krškem.

3100

Podpisani izrekamo vsem znancem in prijateljem, ki so naši nepozabni materi

Franciški Pičinin

ob zadnji uri pomagali, in vsem, ki so jo spremili na zadnji poti k mirnemu počitku, najtoplejšo zahvalo! Žaljuči
Alfred Pičinin, sin, Ivanka in Fernanda, hčerki.
Radeče pri Zidanemmostu, 9. januarja 1924.

Prvovrstnega čevljar-skega pomočnika

Iščemo. Dobra šolska izobrazba ali s samouštvom pridobljeno splošno znanje je prvi pogoj. Prosilec mora biti vojaščine prost. Prošnje z natančno navedbo vseh podatkov in plačilnih zahtev je nasloviti pod „Trajno“ na upravo.

Priporočamo:

„Socialistični koledar 1924.“ v platno vezan 12 Din. Program in pravilnik Socialistične stranke Jugoslavije broš. 4 Din. „Krst sv. Vladimira“ (izvleček) broš. 2 Din in druge brošure.

Naslov:

„Naprej“, Krško.

Priljubljenost, ki jo uživa „Žika“ bolj in bolj, je najboljši priporočilo za ta res izvrtni kavni nadomestek. Kakor je bila svojčas Vydrovka dobra znanka v vsaki hiši, pravtako spoznavajo naše gospodinjice danes, da je mogoče z „Žiko“ pripraviti tudi brez prave kave okusno kavo, ki je poleg vsega še zelo redilna in popolnoma neškodljiva. Dobiva se povsod. Kjer je ni, se obrnite na naslov: Prazarna Žika v Ljubljani, Rožna dolina.

IVAN KOŠENINA

čevljarjski mojster, ima svojo delavnico p. d. pri Kajzarju v Mežici.

Izdeluje solidno in trpežno vsakovrstno obutev po najnovšem kroju. Priporoča občinstvu, zlasti delavstvu v Mežici, Podpeco in v Heleni, da naročajo obutev pri njem.

Krojaški mojster KAC iz Dravograda

Izdeluje obleke po najnovšem kroju za delavce rudnika Mežica po najnižjih cenah. Vsako plačilno nedeljo sprejema naročila v gostilni Toff v Mežici.

UČITELJSKA TISKARNA

LJUBLJANA, FRANČISKANSKA ULICA ŠTEV. 6
registrovana zadruga z omejeno zavezo.

TISKOVINE

ZA ŠOLE, ŽUPANSTVA IN URADE, NAJMODERNEJŠE PLAKATE IN VABILA ZA VESELICE
LETNE ZAKLJUČKE

NAJMODERNEJŠA UREDBA ZA TISKANJE ČASOPISOV, KNJIG, BROŠUR ITD.

Stereotipija

Litografija

„SLOGA“

nakup. in prod. zadruga, r. z. z o. z. v Ljubljani

je začela zopet poslovati. Po sklepu novega načelstva se sprejmejo za člane samo člani SSJ in KDZ.

Sodrug, pristopajte!

Delež znaša 50 Din, pristopnina 2:50 Din. Delež se vplača lahko tudi na obroke, toda polne zadrugne pravice daje le polno vplačani delež.

Prihodnji občni zbor „Sloge“ se bo vršil 2. in 3. febr. v Trbovljah o priliki strankinega zbora. Vsak delegat, če je član „Sloge“, prejme lahko od svojih sodrugov, ki ne pridejo osebno v Trbovlje, pooblastila in bo imel toliko glasov, kolikor pooblastil. Za pooblastilo velja članska knjižica. Vsak dobi člansko knjižico takoj, ko vplača polni delež, ki znaša s pristopnino vred Din 52:50. V Trbovljah se bodo izpremenila pravila, da bodo odgovarjala strankinim idejam, potem bomo oddali vsi svoje knjižice tam izvo-

Prodajte in kupite

vse samo pri „Slogi“.

Naslov:

Ljubljana, poštni predal 168 ali pa „Naprej“ v Krškem.

Varčujte!

Svoje prihranke pa vlagajte edino le pri „Slogi“, ki jih obrestuje po 10%. Hranilne vloge se izplačujejo kadarkoli, za slučaj kakih zahrbtnih napadov so pa vezane na 3-mesečno odpoved.

Ijenim zaupnikom in ti bodo potem izvršili pravi občni zbor po kongresovih sklepih (občni zbor „Sloge“ se po starih pravilih mora vršiti v Ljubljani). Svoje gospodarstvo bo vodila „Sloga“ javno. Najbrž bomo objavljali tudi imena vseh zadrugnikov. Zato naj nam vsak, kdor iz kakršnihkoli razlogov ne mara biti imenovan, sporoči, da ga vpišemo kot neimenovanega. Čim manj takih tem bolje, k večjemu vsak deseti. Danes objavljamo samo vodstvo:

Točasno načelstvo „Sloge“:

ZVONIMIR BERNOT, pokr. tajnik SSJ in KDZ.
JOSIP PASTOREK, blagajnik ljubljanske kraj. org. SSJ in odbornik ljublj. podr. Saveza grafičnih delavcev.
KAROL KISOVEC, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.

Točasno nadzorstvo „Sloge“:

IVAN BARAGA, železničar, član načelstva SSJ in KDZ.
FRANC WARLETZ, član pokr. odbora SSJ in KDZ.
MARTIN UMEK, član nadzorstva SSJ in KDZ.

Za hranilne vloge jamči „Sloga“ v smislu zakona z dne 9. aprila 1873 z vsem svojim imetjem. Če ne bi zadoščal opravljeni dobiček tekočega leta, rezervni zakladi in zadrugni imetje, se zasežejo zadrugni deleži. Če pa še

to ne bi pokrilo zavez zadrugce, se razdelijo daljša plačila na posamezne zadrugnike v razmerju števila in visokosti vplačanih deležev. Potem se zaveza neha (§ 8 pravil).